

Sygn. akt III KZ 43/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

w sprawie **Ł.W.K.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 września 2017 r.,

zażalenia skazanego na zarządzenie sędziego Sądu Okręgowego w S. z dnia 18 lipca 2017 r., sygn. akt II Ka (...) w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku skazanego o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać do dalszego prowadzenia Sądowi Okręgowemu w S..

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2017 r., sygn. akt II Ka (...) Sąd Okręgowy w S. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w M. w sprawie m.in. Ł.W.K.. Prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej i nie pozbawiony wolności Ł.W.K. nie stawiał się na rozprawę apelacyjną. Odpis wyroku Sądu Okręgowego został mu doręczony dnia 4 lipca 2017 r. (k. 168). W dniu 10 lipca 2017 r. skazany skierował do Sądu Okręgowego w S. wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Zarządzeniem z dnia 18 lipca 2017 r. upoważniony sędzia Sądu Okręgowego w S. odmówił przyjęcia w/w wniosku, wskazując na uchybienie terminu, który zaczął biec od dnia 27 czerwca 2017 r., zakończył się zaś w dniu 4 lipca 2017 r.

Zażalenie (wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu i uzupełnieniem braków formalnych) na powyższe zarządzenie wniósł skazany Ł.W.K. zarzucając naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, a

polegające na błędnej interpretacji i zastosowaniu przepisu art. 100 § 3 k.p.k., poprzez uznanie, że Sąd nie miał obowiązku doręczyć w niniejszym postępowaniu wyroku z dnia 27 czerwca 2017 r., w sytuacji, gdy postępowanie zostało wszczęte po 30 czerwca 2015 r. i toczyło się nadal po dniu 14 kwietnia 2016 r., a więc właściwe są przepisy ustawy obowiązującej przed tą datą, co w konsekwencji powinno prowadzić do wniosku, że Sąd orzekający miał obowiązek doręczyć wyrok stronom postępowania nieobecnym na wyroku i respektować uprzednio obowiązujące zasady przy obliczaniu terminu do wniesienia wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku.

Skarżący wniósł o zmianę zapadłego orzeczenia i przyjęcie wniosku Ł.W.K. o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się zasadne.

Zgodnie z art. 16 § 2 w zw. z art. 16 § 1 k.p.k., organ prowadzący postępowanie powinien w miarę potrzeby udzielać uczestnikom postępowania informacji o ciążyących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach także w wypadkach, gdy ustawa wyraźnie takiego obowiązku nie stanowi. Jeżeli w świetle okoliczności sprawy było ono nieodzowne, jego brak nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że chociaż ustawodawca, zmieniając przepisy dotyczące sposobu doręczenia wyroków sądu odwoławczego nie zawarł w art. 23 ustawy nowelizującej (Dz. U. z 2016 r. poz. 437) obowiązku informowania stron o nowej treści art. 100 § 3 k.p.k., w którym zrezygnowano z zasady doręczania wyroków stronom nieobecnym przy jego ogłaszaniu, to jednak sądy, realizując zasadę lojalności procesowej wyrażonej w art. 16 § 2 k.p.k., powinny udzielać stronom informacji o nowym brzmieniu art. 100 § 3 k.p.k., zwłaszcza wtedy, gdy strony te nie korzystały z pomocy obrońcy czy pełnomocnika. W indywidualnych przypadkach brak takiego pouczenia może być uznany za podstawę przywrócenia terminu do podjęcia czynności zmierzających do zaskarżenia orzeczenia. Realizacja obowiązku stosownego pouczenia stanowić powinna dla stron gwarancję zabezpieczenia ich interesów w warunkach

zmieniającego się zakresu ich uprawnień (uchwała 7 sędziów SN - zasada prawna z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 10/16, OSNKW 2016/12/79).

Przenosząc powyższe zapatrywanie prawne na realia procesowe niniejszej sprawy stwierdzić należy, że w sytuacji, w której skazany nie korzystał z pomocy obrońcy, powinien być zostać pouczony, o tym, że nie zostanie mu doręczony z urzędu odpis wyroku, a wobec tego powinien również zostać poinformowany o sposobie i terminie złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie na piśmie uzasadnienia wyroku sądu drugiej instancji.

Zasada lojalności procesowej sądu względem uczestników postępowania wymaga poinformowania uczestników postępowania o przysługujących im uprawnieniach procesowych w taki sposób, który zapewniałby im realną możliwość skorzystania z nich, co jest szczególnie doniosłe w sytuacji zmiany ustawodawstwa istotnie wpływającego na sytuację prawną stron i innych uczestników postępowania. Pouczenie o treści art. 100 § 3 k.p.k. powinno było zatem nastąpić w zawiadomieniu o terminie rozprawy odwoławczej, a nie po jej zakończeniu i wydaniu wyroku przez sąd drugiej instancji. Co więcej z treści pouczenia kierowanego do współoskarżonego (znajdującego się w nieodebranej przez niego przesyłce k. 159) wynika, że strony, którym Sąd odwoławczy doręczał swój wyrok były błędnie informowane o terminie składania wniosku o sporządzenie jego uzasadnienia. Ze znajdującego się zaś na k. 168 poświadczenia odbioru wynika natomiast, że odpis wyroku z pouczeniem doręczono skazanemu w dniu 4 lipca 2017 r., a więc jeszcze w liczonym od dnia ogłoszenia wyroku terminie do złożenia wniosku o sporządzenie jego uzasadnienia.

Wobec tego, biorąc pod uwagę treść art. 16 § 2 in fine w zw. z art. 16 § 1 k.k., skazany nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji wynikających z uchybienia terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie na piśmie odpisu uzasadnienia sądu odwoławczego (por. postanowienie SN z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt IV KZ 5/17).

Prowadzi to do potrzeby uchylenia zaskarżonego zarządzenia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do dalszego prowadzenia. Sąd ten, mając na względzie powyższe rozważania, rozpozna wniosek skazanego o przywrócenie

terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie na piśmie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.